

Sygn. akt I UK 230/18

POSTANOWIENIE

Dnia 16 maja 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z odwołania H. S.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w C.
o prawo do emerytury,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 16 maja 2019 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 29 grudnia 2017 r., sygn. akt III AUa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w C. na rzecz H. S. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 29 grudnia 2017 r., sygn. akt III AUa (...), Sąd Apelacyjny w (...) – w sprawie z odwołania H. S. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w C. – oddalił apelację organu rentowego od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w C. z dnia 19 lipca 2017 r., sygn. akt IV U (...), w którym Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego z dnia 25 kwietnia 2017 r. i przyznał ubezpieczonemu H. S. prawo do emerytury od dnia 1 kwietnia 2017 r.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego organ rentowy zaskarżył skargą kasacyjną. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazano, że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości oraz wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, tj. § 1 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w związku z wykazem A, stanowiącym załącznik do powołanego rozporządzenia, dział V, poz. 1 i ustalenie jak należy rozumieć pojęcie „głębokich wykopów” w przypadku robót wodnokanalizacyjnych oraz budowy rurociągów w głębokich wykopach.

W ocenie organu rentowego w sytuacji, gdy w pkt 1, działu V załącznika A do powołanego rozporządzenia mowa jest o robotach wodnokanalizacyjnych oraz budowie rurociągów w głębokich wykopach, to aby praca mogła być uwzględniona do zatrudnienia w warunkach szczególnych to musi być wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wyłącznie w wykopach głębokich, a za takie uznać należy wykopy powyżej 3 metrów.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną odwołujący się wniósł o: 1. wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, 2. oddalenie skargi kasacyjnej - w przypadku przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, 3. zasądzenie od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna organu rentowego nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty

świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony potrzebą wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości i wywołujących rozbieżności w orzecznictwie (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

Zgodnie z utrwalonym już orzecznictwem Sądu Najwyższego skarżący – opierając wniosek o przyjęcie jego skargi do rozpoznania na przyczynie przyjęcia skargi określonej w przepisie art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. – powinien nie tylko określić, które przepisy wymagają wykładni, ale także wskazać, na czym polegają poważne wątpliwości związane ze stosowaniem tych przepisów wraz z podaniem doktrynalnego lub orzeczniczego źródła tych wątpliwości (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, Biuletyn SN 2002 nr 7, s. 10). Konieczne jest opisanie tych wątpliwości, wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawienie własnej propozycji interpretacyjnej (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 3 listopada 2003 r., II UK 184/03; z dnia 22 czerwca 2004 r., III UK 103/04, czy też z dnia 17 grudnia 2007 r., I PK 233/07, OSNP 2009 nr 3-4, poz. 43). Jeżeli zaś skarżący powołuje się na rozbieżności w orzecznictwie sądowym, to zobowiązany jest przytoczyć te rozbieżne orzeczenia Sądów, przy czym musi wykazać, że występująca w nich rozbieżność ma swoje źródło w różnej wykładni przepisu albo wykazać, że wykładnia dokonana przez Sąd drugiej instancji sprzeczna jest z jednolitym stanowiskiem doktryny lub orzecznictwa Sądu Najwyższego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 2008 r., II CSK 21/08, LEX nr 794605). Chodzi przy tym o rozbieżności w wykładni przepisu prawa, a nie o rozbieżności w jego zastosowaniu. Ponadto, ze względu na publiczne cele, jakie ma do spełnienia rozpoznanie przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej, skarżący powinien także wykazać celowość dokonania wykładni przepisu przez Sąd Najwyższy ze względu na potrzeby praktyki sądowej (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 19 października 2012 r., III SK 15/12, LEX nr 1228636 oraz z dnia 19 października 2012 r., III SK 13/12, LEX nr 1228618).

Kwestia przedstawiona w uzasadnieniu wniosku dotycząca głębokości kanałów, w których mają być wykonywane roboty wodnokanalizacyjne oraz budowa rurociągów stosownie do wykazu A dział V pkt 1 rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r., była już przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego. W wyroku z dnia 5 czerwca 2012 r., II UK 277/11 (LEX nr 1214997), Sąd Najwyższy stwierdził, że brak podstaw prawnych do stosowania w celu dookreślenia sformułowania „głębokie wykopy” zawartego w rozporządzeniu wytycznych zawartych w normach, i w konsekwencji wyłączenia z tych prac tych, które wykonywane były na głębokości mniejszej niż 3 metry. Zdaniem Sądu Najwyższego prace te należy uznać za wykonywane w szczególnych warunkach jako wymienione w wykazie A stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w dziale V: w budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych, pod poz. 1 - roboty wodnokanalizacyjne oraz budowa rurociągów w głębokich wykopach. Nieuprawnione jest różnicowanie charakteru wykonywanych prac ze względu na głębokość wykopów, na tle przepisów rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. Fakt, że w danym stanie faktycznym prace wykonywane były na różnej głębokości, niekiedy niesięgającej 3 metrów nie oznacza, że nie były one wykonywane stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach. Wykonywanie pracy w szczególnych warunkach stanowi element stanu faktycznego, którego ustaleniem przez sądy *a quo* Sąd Najwyższy jest związany (art. 398¹³ § 2 *in fine* k.p.c.; por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 marca 2009 r., II UK 269/08, LEX nr 707881; postanowienie z dnia 10 stycznia 2017 r., II UK 42/16).

Sąd drugiej instancji ustalił, że wnioskodawca w spornym okresie wykonywał prace na stanowiskach monter instalacji sanitarnych wodnokanalizacyjnych, instalatora oraz monter wodnokanalizacyjnego. Prace te wykonywane były na różnej głębokości, od 1,5 do 4 m. Wnioskodawca wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy takie same prace, polegające na układaniu rurociągów w głębokich wykopach, a więc na stanowisku wymienionym w dziale V pkt 1 załącznika A do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, określanych jako „roboty wodnokanalizacyjne oraz budowa rurociągów w głębokich wykopach”. Wnioskodawca pracował w wykopach

o zróżnicowanej głębokości, jednak w każdym z nich występowały takie same szczególne warunki, jak zimno, ograniczona przestrzeń, ograniczony dostęp tlenu, często woda i grząskie podłoże. Przy takich ustaleniach, niezakwestionowanych zresztą w skardze, ponieważ nie zawiera ona podstawy naruszenia przepisów prawa procesowego (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.), należało uznać, że Sąd drugiej instancji prawidłowo zaliczył sporny okres zatrudnienia wnioskodawcy do pracy w szczególnych warunkach, stosownie do wskazanych w zaskarżonym orzeczeniu przepisów.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. (pkt 1.). Rozstrzygnięcie zawarte w pkt 2. ma podstawę w art. 98 § 1 i § 3 k.p.c.